

په پښه وهی مملانی سیاسیه کانی هیزه شیعییه کان بو باله چه کداره کانیان

20-12-2021

نووسه ره کان

ناوه ندی لیکولینه وهی رووداو

کورتہ : له سیبهری ناوکویه سیاسییه نیوخوییه کانی هیزه سیاسییه کانی شیعه دا، هه ندی گرزی و پیشهاتی
ئهمنی له ناو باله چه کداره کانی په یوه ست به چه شدی شه عبی له ئارادان، له وانهش له هه فته ی رابردوودا دوو
جموچول جیگه ی سه رنج و هه لوهسته له سه ر کردن

له سېبېرى ناكۆكويه سياسييە نۆخۆبويه كاني هيزه سياسييە كاني شيعه دا، هەندى گرزى و پيشهاتى ئەمنى له ناو باله چه كداره كاني په يوه ست به حەشدى شەعبى له ئارادان، له وانهش له هەفتهى رابردودا دوو جموجول جىگه سەرئى و هەلوهسته له سەر كردن:

يه كه م: سەدر فەرماندە كاني "سرايا السلام" ي باله سەربازيه كەى، راسپارد بايكۆتى سوپاسالارى حەشدى بكن كه ئەبو فەدەك "عەبدولعەزىز محەمەداوى" يە. ناوبراو، يەكێكه له ناسراوترين فەرماندە كاني كه تيبه كاني حيزبوللا، هەروەها سيمبولىكى ديارى حەشدى وەلائييه. ئەو له پاش كوزراني ئەبو مەهدى موهەنديس، به بئنه وهى كۆدەنگى له سەربىت، له شوباتى 2020 ئەو پۆستهى وەرگرت و، به گوتەى وەلائييه كان، ئەو له گەل قاسم سوله يمانيدا "فەرماندەى سەركەوتن" به سەر داغدا بوون. له بەر ئەوهى ئەبو فەدەك له ريبه رەكاني ناخۆيه كه بەر له 2003 عىراقى به جينه هيشتوو، تاوهكو ئەم دوايانەش، به كەمى دەرگەوتوو و خالى لاوازى ديار نييه. يەكێكه له وەكسانەى بەر دەوام كار له سەر پيشخستنى دەرگەوتن بۆ پر كرده وهى بوشايى ئەبو مەهدى و دروست كردنى ريبه رايه تيبه كى شۆرشيگى شيعى، هەر لەم ميانە يەشدا گەنجە كاني حەشدى زۆر پيوهى هۆگرن و زۆرچار بە "الخال" يش ناوى دەبن.

نەك هەر ئەبو فەدەك، بەلكو وادياره سەدر، له فالج فەيازى سەرۆكى حەشديش لالوتە، چونكه ئەو رۆژەى چوو مالى هادى عامرى (2021-12-2) فەياز لى چوو پيش و هەولى دا موحامەلەى بگات بەلام، سەدر رووى پئنه داو راسته وراست بە دەم كۆردنە وهى عەباكه يوه بەرەو لای سەر وهى دانيشتنە كه مى رىگى گرتە بەر. ئەمەش هاندەرە بۆ ئەو بۆچوونانەى باوەرپان وايه سەدر خواستى ئەوهى هەيه له برى فەياز هادى عامرى بئنه سەرۆكى دەستەى حەشدى كه هەرچەندە له دوو بەرەى جىادان بەلام دۆستايەتى و په يوه نديبويه كى تايبەت له نيوانياندا هەيه.

دووهم: چەند رۆژێك دواى ئاشكرادى برپارە كەى سەدر لەبارەى سوپاسالارى حەشدى، چەند چه كدارىك له گەردبوونە وه يەكدا، داواى دەستلەكار كيشانە وهى مەيسەم زەيدى فەرماندەى فيرقەى عەباسى حەشدى عەتەبەيان بەرز كردە وه، بە پاساوى گەندەلى و دواكەوتنى موچه كانيان. مەيسەم زەيدى، زاواى ئەحمەد سافى يەكێكه له دوو وتار بيزه كەى سيستانى به كەربەلا و تەمەنى 38 سالة، بەلام دەگوتريت جگه له فيرقەى عەباس هەلسورپنەرى كاروبارە كاني خەزورپه تى كه دەمراستى عەتەبەى ئىمام عەباسە له تەنیش سەحنى حوسەين له كەربەلا و تۆرێك كۆمپانيا و كارگە و پرۆژەى له پەنا هەژموونە رۆحيه كەدا هەيه. داواكارى لادانى مەيسەم زەيدى كه يەكێكه له سەرە رمە كاني حەشدى عەتەبەيه، گومان و پەنجە كاني تۆمەتى بەرەو ئەبو فەدەك و حەشدى وەلاى ئاراستە كرد، بە تايبەت پاش ئەوهى چه كدارە خۆپيشانە رەكان داواى هاتنە سەر خەتى سوپاسالارى حەشديان دە كرد، له كاتێكدا دەمێكه حەشده كاني نەجەف و تاران بە فەرمى مالىان له يەكتر جيا كردوو و تەوه و فيرقەى عەباس راسته وخۆ به فەرماندەى گشتى هيزه چه كدارە كانه وه (نيسانى 2020) گريدراوه.

كيشمە كيشە نۆخۆبويه كاني حەشدى رەنگدانە وه و دريژكراوهى ناكۆكويه سياسى و مەرجه عيبه كانه. چوار لىواى ئەم دەزگا ئەمنيه كه ئىستا مىلاكى بەرەو 200 هەزار كەس هەلده كشت، ناوى خۆيان كردوو به "حەشدى عەتەبەكان" كه جار جارهش پينان دەگوتريت "حەشدى نەجەف" يان "حەشدى سيستانى، ئەوانيش بریتين "فرقة الإمام علي، فرقة العباس القتالية، لواء علي الأكبر، لواء أنصار المرجعية" كه هەلگى ژماره كارگيرپه كاني (2، 11، 26، 44) ن. ئەم باله سەربازيانە پاش په يوه سنبوون به فەرماندەى گشتى هيزه چه كدارە كان، سالىك پيش ئىستا كۆنگره يە كيان بە ناوى "حەشدى عەتەبەكان" رىكخست كه ناوى ئەو مەزار و جىگا پيرۆزانەى عىراقە كه مىلۆنان شيعە له سەرانسەرى جيهانە وه سالانە روويان تيدە كەن، له كاتێكدا پيشتر سەرجه م باله چه كدارە كان هەر لەژىر ناوى حەشدى شەعبىا كاربان دە كرد.

داواكارى لادانى فەرماندەى فيرقەى عەباس هاوكاتيش بوو له گەل رەزامەندى مستەفا كازمى سەرۆكە زىران كه فەرماندەى گشتى هيزه چه كدارە كاني عىراقە، بۆ بەشداري كردنى فيرقەى عەباس له خوله ئەكادىميه سەربازيه كاني وەزارەتى بەرگى بۆ ئەوانەى كه مەرجه كان دەيانگريته وه. هەرچەندە فيرقەى عەباس دەلین رىگە پيدانە كه بۆ سەرجه م حەشده و لەرگەى ئەوانە وه وەرگىراوه، بەلام ئەم هەنگاوه مەترسى له سەر ئەو ئەفسەر و پلە داره وەلائيانه دروست دەكات كه له سەر بنەماى "دلسوزى و چالاکى تايبەت" پلەى سەربازى بەرز و ئىمتيازى زۆريان له ناو دەستەى حەشدى شەعبى پيدراوه. هەندىك دزه پيكردى ناو حەشديش باس له وه دەكەن

ئەبوفەدەك و فەرماندە نىزىكەكانى لەم ھەنگاۋى بە دامەزرادە يىكردنەى ھەشدى عەتەبەكان نىگەران و بىتاقەت بوون و، لە كاردانە ۋە ھەشدا خۇپشاندانىان لەناو فىرقەى عەباس دروستكرد بەر لەوھى فەرماندەكانى فىرقەكە بەئاگايىۋە پشئويىيەكە كپ بگەنەۋە.

ھەندىك بۇچوون پىيانوايە كەرتبوونى ھەشدا بۇ دوو بەرە "ۋەلائى" و "عەتەبەكان" يەككە لە پىشھاتە جومگەيىيەكانى پاش 2003، چونكە جگە لە پالپىشتى سىياسى و بودجە، سەرمايەى ھەرە گەرەى ھەشدا و پاساۋى مانەۋەى لەپاش كۇتايىھاننى شەرى داعش ئە ھەولئى بەپىرۆزكردنەى كە لە فەتۋاى مەرجهى بائى شىعە عەلى سىستانىيەۋە سەرچاۋە دەگرىت، ئىستا كە عەتەبەكانى سەر بەمەرجهىت خۇيان لە ئىرانىيەكان جىادەكەنەۋە، ئەۋە جگە لە پىرۆزى دەيانكەنە نىشانەش بۇ ھەر بارگرزىيەكى ھەرىمى و نىۋدەۋلەتى و، لە ھەمانكاتىشدا ھاندەرى زياتر دەبن بۇ داۋاى تىكەلكردنەى لەگەل سوپا و پۇلىس و ھەلۋەشاندەۋەى قەۋارەكەيان. باۋەرىكى زالىش ھەيە كە ئەمە يەككە بىت لە بەرنامە و خواستە دورمەۋداكانى موقتەدا سەدر بۇ ئەۋەى لە چنگ و نىنۇكى ركابەرە سەرەكىيەكانى رزگارى بىت كە بەشكىيان لە بن بائى خۇيەۋە لىي جىابوونەتەۋە، بۇ نموونە (عەسايب و نوجەبا).

چارەنووسى ھەشدا و شىۋازى داپشتنەۋەى يەككە لە ئەركەكانى قۇناخى خوولى نوچ (پىنجەم) و قۇناخى پاش ھەلبۇاردنى 2021 دەبىت. بەر لەۋەى ھۆكۈمەت دروستبكرىت و تەرازوۋى ھىز بەلايەكدا بگەۋىت، ھەموو لايەنە شىعەيەكان لە ھەولئى دروستكردنى دىفاكتۆيەكى ئەمنىدان كە بەھۆكۈمەتى داھاتوو دەستكارى نەكرىت. لەكاتىكىشدا، سەدر و ھەشدى عەتەبەكان جەخت لە سەنتەرىبوونى دەۋلەتى عىراق دەكەنەۋە ۋەك مەرجهىتەى چەك و دەيانەۋىت ھەشدا بىسەرتىتەۋە بە ھۆكۈمەتى بەغداۋە، ھەشدى ۋەلائى سنورى ئىران تا دەرباى ناۋەراسەت بە گۆرەپانى چالاكى خۇيان دەزانن و باس لەۋەش دەكەن تا ئەۋكاتەى كە ئىمامى دوازەدەيەمى شىعە "المەھدى المنتظر" دەردەكەۋىت ئەۋان چەكەكانىان رادەست ناكەن و گروپەكانىان ناشىۋىنن.